

UCHWAŁA № /02

NACZELNICTWA ZWIĄZKU HARCERSTWA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 19 stycznia 2003 r.

w sprawie powołania Harcerskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

Na podstawie § 19 ust. 3 lit. a) Statutu Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, Naczelnictwo ZHR uchwała, co następuje:

§ 1.

1. Tworzy się Harcerskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, w skrócie „HOPR”, zwane dalej „Pogotowiem”, jako wyodrębnioną i wyspecjalizowaną stałą służbę, wchodzącą w skład Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej.

§ 2.

1. Pogotowiu nadaje regulamin w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
2. Zatwierdza się tekst deklaracji ratownika HOPR w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 19.01.2003r.

Regulamin Harcerskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1.

Harcerskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, zwane „Pogotowiem”, w skrócie „HOPR” jest wyodrębnioną i wyspecjalizowaną stałą służbą, wchodzącą w skład Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej.

§ 2.

HOPR zrzesza w patrolach i drużynach ratowniczych (jednostkach ratowniczych) osoby posiadające kwalifikacje ratowników przedmedycznych lub kwalifikacje osób uprawnionych do podejmowania medycznych działań ratowniczych, a także osoby zdobywające te kwalifikacje.

§ 3.

Godłem HOPR jest błękitny krzyż na białym polu z wpisaną w ramiona krzyża lilijką ZHR .

§ 4.

1. Odznaką HOPR jest okrągły metalowy znaczek z godłem HOPR w białym okrągłym polu otoczonym napisem „HARCERSKIE OCHOTNICZE POGOTOWIE RATUNKOWE * ZHR *”
2. Odznaka HOPR posiada cztery stopnie:
  - 1) zwykła (bez podkładki) – noszona przez Młodszych Ratowników HOPR
  - 2) brązowa (na brązowej okrągłej podkładce) – noszona przez Ratowników HOPR
  - 3) srebrna (na białej okrągłej podkładce) – noszona przez Instruktorów HOPR
  - 4) złota (na żółtej okrągłej podkładce) – noszona przez Instruktorów Trenerów HOPR.

Rozdział 2. Cele i sposoby działania

§ 5.

1. Celem Pogotowia jest stworzenie harcerkom i harcerzom ZHR możliwości pełnienia służby bliźnim poprzez pomoc ludziom w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia.
2. Pogotowie realizuje swoje cele poprzez:
  - 1) stworzenie systemu szkolenia i doskonalenia umiejętności harcerzy w zakresie ratownictwa medycznego
  - 2) prowadzenie okresowych ćwiczeń ratowniczych,
  - 3) umożliwienie harcerzom zdobycia wiedzy i umiejętności pozwalających na podjęcie indywidualnej akcji ratowniczej w konkretnych sytuacjach życiowych,
  - 4) stworzenie sprawnej struktury jednostek ratowniczych gotowych do użycia w razie kataklizmów, klęsk żywiołowych, akcji poszukiwawczych i przygotowanej do pełnienia służby medycznej podczas wielkich zgromadzeń publicznych,
  - 5) stworzenie systemu stopni i odznak ratowniczych jako motywacji do stałego doskonalenia i ćwiczenia umiejętności ratowniczych,

- 6) współpracę z publicznymi profesjonalnymi służbami odpowiedzialnymi za ratownictwo oraz innymi wyspecjalizowanymi stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi.

Rozdział 3. Członkowie Pogotowia

§ 6.

Członkami Pogotowia mogą być wyłącznie członkowie Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej.

- 1) harcerki lub harcerze, którzy ukończyli 15 rok życia - w wypadku osób, które nie ukończyły 16 rok życia, za pisemną zgodą rodziców,
- 2) instruktorki lub instruktorzy,
- 3) członkowie współdziałający
  - którzy odbyli odpowiednie przeszkolenie, potwierdzone przyznaniem stopnia wykszolenia HOPR.

§ 7.

1. Członkostwo Pogotowia powstaje z dniem przyznania stopnia wykszolenia Młodszego Ratownika albo Instruktora HOPR lub Instruktora Trenera HOPR oraz złożenia deklaracji wywiązywania się z obowiązków członka Pogotowia.
2. Członkostwo Pogotowia ustaje w przypadku:
  - 1) złożenia rezygnacji.
  - 2) wydalenia z Pogotowia na skutek decyzji właściwej władzy HOPR,
  - 3) ustania członkostwa w ZHR.
3. Członek Pogotowia posiada przyznany mu w chwili złożenia deklaracji, o której mowa w ust. 1, stały numer służbowy członka HOPR.
4. Ewidencję członków Pogotowia prowadzi Komendant Główny HOPR, albo komendant okręgu HOPR – na zlecenie Komendanta Głównego HOPR.

§ 8.

Członek HOPR ma prawo:

- 1) zdobywać kolejne stopnie wykszolenia HOPR,
- 2) noszenia odznaki HOPR ma mundurze – zgodnie z odrębnymi przepisami oraz na ubraniu cywilnym,
- 3) noszenia opaski oraz innych elementów stroju ratowniczego oznaczonych godłem HOPR.
- 4) uczestniczenia w kursach i szkoleniach organizowanych przez HOPR.

§ 9.

Członek HOPR ma obowiązek:

- 1) ustawicznego doskonalenia swojej sprawności oraz wiedzy i umiejętności w zakresie ratownictwa,
- 2) uczestniczenia w ćwiczeniach organizowanych przez HOPR,
- 3) przekazywania swojej wiedzy młodszym harcerzom i propagowanie jej w społeczeństwie,
- 4) skompletowania i utrzymywania w stanie gotowości indywidualnej apteczki ratownika oraz dbałości o sprzęt ratowniczy należący do HOPR,
- 5) posiadania i utrzymywania w gotowości środka łączności zarejestrowanego w sieciach alarmowych HOPR,
- 6) stawienia się na każde wezwanie w celu uczestnictwa w akcji ratowniczej,
- 7) podejmowania indywidualnej akcji ratowniczej w sytuacji zagrożenia życia innych osób.

§ 10.

- 1) W dziedzinie szkolenia ratowników i instruktorów HOPR, z Pogotowiem mogą

współpracować lekarze medycyny nie będący członkami ZHR, zwani Instruktorami Kontraktowymi HOPR.

2) Instruktorem Kontraktowym może zostać lekarz medycyny, który zawarł z Komendantem Głównym HOPR pisemną umowę zobowiązując się w niej do społecznej pracy na rzecz Pogotowia w dziedzinie szkoleniowej i odbył odpowiednie przeszkolenie metodyczne w zakresie dydaktyki ratowniczej, potwierdzone przyznaniem stopnia wyszkolenia Instruktora HOPR bądź Instruktora Trenera HOPR.

3) Instruktor Kontraktowy HOPR ma prawo:

- 1) zdobywać stopnie wyszkolenia HOPR: Instruktora i Instruktora Trenera HOPR,
- 2) nosić odznakę HOPR na ubraniu cywilnym,
- 3) w trakcie zajęć Pogotowia nosić strój ratowniczy oznaczony godłem HOPR.

4. Instruktor Kontraktowy HOPR, w zakresie określonym zawartą umową, ma obowiązek:

- 1) prowadzić szkolenia i uczestniczyć w komisjach egzaminacyjnych na kolejne stopnie wyszkolenia HOPR na poziomie posiadanych uprawnień,
- 2) uczestniczyć w ćwiczeniach jednostek organizacyjnych HOPR.

Rozdział 4 Organizacja HOPR

§ 11.

1. Podstawową jednostką organizacyjną HOPR jest patrol ratowniczy złożony z 4-6 osób – członków Pogotowia.
2. Patrol ratowniczy może zostać utworzony przy jednostce organizacyjnej ZHR: drużynie, szczepie, hufcu.
3. Do zadań patrolu ratowniczego należy:
  - 1) udział w akcjach ratowniczych i służbach medycznych organizowanych na terenie działania patrolu na wezwanie władz HOPR lub publicznych służb ratowniczych,
  - 2) udział w ćwiczeniach ratowniczych przeprowadzanych przez wyższe jednostki organizacyjne.
  - 3) kompletowanie i utrzymywanie w stałej gotowości podstawowego wyposażenia patrolu ratowniczego.
  - 4) utrzymywanie w gotowości kanału łączności alarmowej z nadrzędną jednostką HOPR.
  - 5) służba sanitarna na rzecz własnej jednostki organizacyjnej ZHR.
4. Patrolem ratowniczym kieruje dowódca patrolu powoływany i odwoływany przez Komendanta Głównego HOPR, albo komendanta okręgu HOPR – na zlecenie Komendanta Głównego HOPR.

§ 12.

1. Patrole ratownicze w liczbie od 3 do 10 mogą być grupowane w drużynę ratowniczą.
2. Drużyna ratownicza może zostać utworzona przy jednostce organizacyjnej ZHR: hufcu, chorągwi.
3. Do zadań drużyny ratowniczej HOPR należy:
  - 1) udział i organizowanie akcji ratowniczych na terenie działania w porozumieniu w wyspecjalizowanymi służbami ratowniczymi,
  - 2) utrzymywanie sieci alarmowej patroli ratowniczych wchodzących w skład drużyny ratowniczej,
  - 3) organizowanie kwartalnych ćwiczeń ratowniczych dla patroli ratowniczych wchodzących w skład drużyny ratowniczej.

4. Drużyną ratowniczą kieruje dowódca drużyny ratowniczej powoływany i odwoływany przez Komendanta Głównego HOPR, albo komendanta okręgu HOPR – na zlecenie Komendanta Głównego HOPR. Dowódcą drużyny ratowniczej może zostać wyłącznie instruktorka lub instruktor ZHR posiadający jednocześnie co najmniej stopień wykszolenia Ratownika HOPR.

§ 13.

Dla realizacji zadań Pogotowia na terenie jednego lub więcej województw, Komendant Główny HOPR może utworzyć okręg HOPR.

1. Do zadań okręgu HOPR należy:
  - 1) udział i organizowanie akcji ratowniczych na terenie działania w porozumieniu w wyspecjalizowanych służbach ratowniczych,
  - 2) utrzymywanie łączności oraz sieci alarmowej jednostek ratowniczych działających na terenie okręgu HOPR,
  - 3) organizowanie kursów i szkoleń na stopień wykszolenia Młodsze Ratownika HOPR,
  - 4) organizowanie egzaminów na stopień wykszolenia Ratownika HOPR,
  - 5) prowadzenie półrocznych ćwiczeń ratowniczych dla jednostek ratowniczych działających na terenie okręgu HOPR,
2. Okręgiem HOPR kieruje komendant okręgu HOPR powoływany i odwoływany przez Komendanta Głównego HOPR. Komendantem okręgu HOPR może zostać wyłącznie instruktorka lub instruktor ZHR posiadający jednocześnie co najmniej stopień wykszolenia Instruktora HOPR.

Rozdział 5

Kierownictwo HOPR

§ 14.

1. Pogotowiem na obszarze kraju kieruje Komendant Główny HOPR przy pomocy 2 zastępców.
2. Komendanta Głównego HOPR spośród instruktorek lub instruktorów ZHR posiadających przynajmniej stopień wykszolenia Instruktora HOPR powołuje i odwołuje Naczelnictwo ZHR.
3. Zastępców Komendanta Głównego HOPR, spośród osób posiadających kwalifikacje, o których mowa w ust. 2, Naczelnictwo ZHR powołuje i odwołuje na wniosek Komendanta Głównego HOPR.
4. Do zadań Komendanta Głównego HOPR należy:
  - 1) kierowanie działaniami HOPR i ich koordynacja w akcjach ratowniczych prowadzonych na terenie całego kraju,
  - 2) organizowanie kursów i przeprowadzanie egzaminów na stopień wykszolenia Instruktora Trenera HOPR,
  - 3) organizowanie kursów i przeprowadzanie egzaminów na stopień wykszolenia Instruktora HOPR,
  - 4) organizowanie dorocznych, centralnych ćwiczeń i zawodów HOPR,
  - 5) współpraca z centralnymi władzami państwowymi odpowiedzialnymi za funkcjonowanie służb ratowniczych oraz z zarządami głównymi (ogólnopolskimi) wyspecjalizowanych organizacji pozarządowych,
  - 6) tworzenie organizacyjnego, finansowego i materialnego zaplecza działania dla HOPR w kraju,
  - 7) tworzenie i znoszenie okręgów HOPR oraz powoływanie i odwoływanie komendantów okręgów HOPR i ich zastępców,
  - 8) prowadzenie ewidencji sprzętu szkoleniowego i ratowniczego HOPR będącego własnością ZHR lub powierzonego ZHR i użytkowanego przez jednostki HOPR,
  - 9) tworzenie i znoszenie patroli i drużyn ratowniczych oraz powoływanie i odwoływanie ich dowódców.
  - 10) prowadzenie ewidencji członków,

- 11) prowadzenie ewidencji patroli i drużyn ratowniczych,
5. Wykonywanie zadań, wymienionych w ust. 4 pkt 8, 9, 10 i 11 Komendant Główny HOPR powierza komendantowi okręgu HOPR w przypadku utworzenia okręgu HOPR.

§ 15.

1. Pogotowiem na obszarze jednego lub więcej województw w przypadku utworzenia okręgu HOPR kieruje komendant okręgu HOPR, przy pomocy 2 zastępców.
2. Komendanta okręgu HOPR spośród instruktoerek lub instruktorów ZHR posiadających przynajmniej stopień wyszkolenia Instruktora HOPR powołuje i odwołuje Komendant Główny HOPR w uzgodnieniu z komendantem lub komendantką właściwej chorągwi ZHR.
3. Zastępców komendanta okręgu HOPR, po jednym z Organizacji Harcerzy i Organizacji Harcerek, spośród osób posiadających kwalifikacje, o których mowa w ust. 2, Komendant Główny HOPR powołuje i odwołuje na wniosek komendanta okręgu HOPR, zaopiniowany pozytywnie przez komendanta lub komendantkę właściwej chorągwi ZHR.
4. Do zadań komendanta okręgu HOPR należy:
  - 1) kierowanie działaniami HOPR i ich koordynacja w akcjach ratowniczych prowadzonych na terenie okręgu
  - 2) współpraca z publicznymi służbami ratownictwa i wyspecjalizowanymi organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie okręgu,
  - 3) reprezentacja HOPR w regionalnych i lokalnych systemach koordynacyjnych służb ratowniczych,
  - 4) tworzenie organizacyjnego, materialnego i finansowego zaplecza i dla działań HOPR na podległym terenie,
  - 5) wykonywanie zadań powierzonych przez Komendanta Głównego HOPR.
5. Jeżeli teren województwa nie jest objęty działaniem żadnego okręgu HOPR, wykonywanie zadań wymienionych w ust. 4 Komendant Główny HOPR może powierzyć dowódcy patrolu ratowniczego lub dowódcy drużyny ratowniczej działających na terenie województwa.
6. Dowódca, któremu powierzono wykonywanie zadań komendanta okręgu HOPR używa tytułu dowódca – koordynator HOPR.

§ 16.

1. Komendant Główny wydaje zarządzenia i decyzje, a komendanci okręgów wydają decyzje.
2. Komendant Główny:
  - 1) w drodze zarządzenia ustala:
    - a) wykaz wyposażenia osobistej apteczki ratownika HOPR,
    - b) wykaz podstawowego ekwipunku patrolu ratowniczego,
    - c) instrukcję alarmową HOPR,
    - d) instrukcję w sprawie ewidencji członków HOPR,
    - e) instrukcję w sprawie ewidencji i numerowania patroli oraz drużyn ratowniczych HOPR,
    - f) program podstawowego kursu ratownictwa HOPR i wymagania egzaminacyjne stopień Młodszego Ratownika HOPR,
    - g) wymagania egzaminacyjne na stopień Ratownika HOPR,
    - h) program podstawowego kursu instruktorskiego HOPR i wymagania egzaminacyjne na stopień Instruktora HOPR,
    - i) wzór umowy dla Instruktorów Kontraktowych
    - j) program kursu trenerskiego HOPR i wymagania egzaminacyjne na stopień Instruktora Trenera HOPR,
  - 2) w drodze decyzji:

- a) tworzy i likwiduje okręgi HOPR oraz patrole i drużyny ratownicze, a także powołuje i odwołuje ich komendantów i dowódców,
  - b) powierza komendantowi okręgu (dowódcy – koordynatorowi) wykonywanie zadań należących do Komendanta Głównego HOPR,
  - c) ustala podział obowiązków pomiędzy swoimi zastępcami,
  - d) wyznacza zastępcę Komendanta Głównego zastępującego go w czasie przeszkody w pełnieniu funkcji,
  - e) zarządza przeprowadzenie ćwiczeń, szkoleń, kursów i egzaminów.
3. Komendant okręgu HOPR w drodze decyzji:
- 1) tworzy i likwiduje patrole i drużyny ratownicze HOPR oraz powołuje i odwołuje ich dowódców – jeżeli wykonywanie tych zadań powierzył mu Komendant Główny HOPR.
  - 2) zarządza przeprowadzenie ćwiczeń, szkoleń i egzaminów należących do zadań okręgu HOPR.
4. Decyzje o utworzeniu i likwidacji jednostek ratowniczych (patroli, drużyn i okręgów) oraz o powołaniu i odwołaniu ich dowódców (komendantów) wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Rozdział 6. Stopnie wykształcenia HOPR

§ 17.

Członkowie HOPR mogą zdobywać kolejno następujące stopnie wykształcenia HOPR:

- 1) Młodszy Ratownik HOPR,
- 2) Ratownik HOPR,
- 3) Instruktor HOPR,
- 4) Instruktor Trener HOPR.

§ 18.

- 1) Młodszym Ratownikiem HOPR może zostać członek ZHR, który odbył podstawowy kurs ratownictwa HOPR prowadzony przez Instruktora HOPR lub Instruktora Trenera HOPR.
- 2) Młodszym Ratownikiem HOPR może zostać również członek ZHR, który odbył specjalistyczny kurs ratownictwa o zakresie nie mniejszym niż podstawowy kurs ratownictwa HOPR, organizowany przez inne organizacje ratownicze lub posiada przyznane przez nie uprawnienia ratownicze.
- 3) Decyzję o uznaniu kwalifikacji nabytych w innych organizacjach podejmuje komendant okręgu HOPR lub Komendant Główny HOPR.

§ 19.

Ratownikiem HOPR może zostać członek HOPR, który:

- 1) przez co najmniej jeden rok posiadał stopień Młodszego Ratownika HOPR i uczestniczył w ćwiczeniach organizowanych przez HOPR, w tym co najmniej raz w półrocznych ćwiczeniach na szczeblu okręgu i co najmniej raz w ogólnopolskich ćwiczeniach HOPR oraz uzyskał w nich pozytywną ocenę,
- 2) przynajmniej raz wziął udział w akcji ratowniczej bądź służbie medycznej organizowanej przez HOPR lub podjął skuteczną indywidualną akcję ratowniczą,
- 3) zdał egzamin na stopień Ratownika HOPR złożony przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Komendanta Głównego lub komendanta okręgu HOPR, złożoną z co najmniej trzech Instruktorów HOPR lub Instruktorów Trenerów HOPR.

§ 20.

Instruktorem HOPR może zostać członek HOPR, który posiada co najmniej stopień Ratownika HOPR, albo kandydat na Instruktora Kontraktowego, który posiada dyplom lekarza medycyny i prawo wykonywania zawodu lekarza, i który:

- 1) odbył podstawowy kurs instruktorski HOPR organizowany przez Komendanta Głównego HOPR, prowadzony przez Instruktora Trenera HOPR.
- 2) zdał egzamin z wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych dotyczących szkolenia ratowników przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Komendanta Głównego HOPR i złożoną z przynajmniej trzech Instruktorów Trenerów HOPR.
- 3) uczestniczył w charakterze praktykanta w co najmniej trzech podstawowych kursach ratownictwa HOPR prowadzonych przez Instruktora HOPR dla kandydatów na Młodszych Ratowników HOPR.

§ 21.

Instruktorem Trenerem HOPR może zostać członek HOPR lub Instruktor Kontraktowy, który:

- 1) posiada dyplom lekarza medycyny i co najmniej 2 letnią praktykę zawodową,
- 2) ukończył kurs metodyczny w zakresie dydaktyki ratowniczej zorganizowany przez Naczelnictwo HOPR,
- 3) brał udział w charakterze praktykanta lub Instruktora HOPR w przynajmniej trzech podstawowych kursach ratownictwa HOPR,
- 4) brał udział w charakterze praktykanta w co najmniej jednym podstawowym kursie instruktorskim HOPR,
- 5) uzyskał pozytywną ocenę Komendanta Głównego HOPR co do zdolności do pracy z młodzieżą harcerską.

Rozdział 7.

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 22.

W początkowym okresie działania Pogotowia, Komendant Główny może w drodze zarządzenia zmienić wymagania wstępne stawiane przed kandydatami na Instruktorów HOPR oraz określić listę organizacji i uprawnień ratowniczych przez nie przyznawanych, których zdobycie przez kandydatów i członków HOPR (potwierdzone na piśmie) będzie podstawą do uzyskania stopnia Młodszego Ratownika HOPR i Ratownika HOPR.

§ 23.

Zmiany niniejszego regulaminu dokonywane są decyzją Naczelnictwa ZHR

§ 24.

Regulamin wchodzi w życie z dniem 19 stycznia 2003r.